

jaarverslag  2001
Nationaal Groenfonds

thema:
**Natuur en
particulier
initiatief**





Een natuurlijk perspectief voor een agrarisch bedrijf

DE HEI KEERT TERUG NA EEN EEUW ONTGINNING



Martha en Machiel Sol, agrariërs, staan tussen de nog iele boompjes. Ze wijzen met brede armbgebaren: "Hier komt het huis. Daar de schuur. De halfronde boog van de rhododendronhaag: zie je, die hebben we vorige week geplant. Ingepakt in gaas, want de reeën zijn dol op dat blad."

In een bestaand bosje eikehakhout, onderdeel van hun nieuwe landgoed, wonen de reeën, weten ze. Ze wijzen elkaar op de sporen in het zandpad dat

er al echt omzoomd uit ziet als hun oprijlaan. Het 12 hectare grote gebied is een deel van hun eigen landbouwgrond. Ze hebben toestemming van gemeente en provincie om er een landgoed van te maken. De structuur van de wandelpaden is uitgezet. Struweel is voorjaar 2002 geplant: een menging van hult, meidoorn, krent, gelderse roos, brem en hazelaar.

We zitten in de gemeente Westerveld, de uiterste zuidwesthoek van de provincie Drenthe onder het



dorp Wapserveen. Dat was ooit bekend als de gemeente waar Sicco Mansholt woonde, de vader van het Europese (grootschalige) landbouwbeleid. Havelte, Diever en Vledder zijn namen van andere buurtschappen die tot de gemeente Westerveld horen.

"De ligging van dit stuk grond, grenzend aan het natuurgebied Ooster- en Westertzand is natuurlijk doorslaggevend", zeggen ze. "Je kunt niet zomaar een landgoed met nieuwe natuur gaan maken midden op een weidegebied". Aan twee kanten is aan de bestaande vegetatie te zien dat de zandgrond hier overheerst: berken en heide domineren in de omgeving. Daar gaat de natuur van het Landgoed Sol op aansluiten. Toegankelijk voor wandelaars geeft het een extra stuk natuur naast de terreinen die (nog) onder Defensie ressorteren. Het Nationaal Groenfonds biedt mogelijkheid om de 30 jaar bestrijkende subsidie voor natuurontwikkeling van ruim EUR 1300,- per hectare per jaar contant te maken. Daarnaast verstrekt het Groenfonds een aanvullende groenfinanciering op de overige kosten van natuuraanleg. Dat zijn een opties die de familie Sol overweegt.

De familie Sol heeft hier al een paar generaties lang een landbouwbedrijf. De grootouders van Machiel Sol begonnen met een stuk grond dat een kilometer diep het land in stak vanaf de hoofdweg. Dat groeide door ontginning geleidelijk aan. Uiteindelijk verdeelden ze de grond onder hun beide zonen. Vanaf 1940 woonden Machiels ouders op de boerderij waar hij nu met zijn vrouw een gemengd bedrijf runt: 110 stuks melkvee en een areaal pootaardappelen die op bestelling worden geleverd aan de afzetcoöperatie Agrico in Emmeloord. De melk, een miljoen liter per jaar, gaat naar Friesland Coberco, de Friesche Vlag.

Machiel Sol: "Wij hoorden over allerlei plannen bij de provincie voor landgoederen. Onder het melken van de koeien overdenk je dit soort zaken wel eens. Waarom zouden wij dat niet doen? Kunnen wij daar iets mee, hier?" Ze praatten er samen over. "Wij hebben achteraan een stuk land, dat grenst aan het natuurgebied; we noemen het

onze hei. We kochten het 25 jaar geleden eigenlijk in een opwelling. We fietsen daar graag."

In maart 1999 lag er een inrichtingsplan, gemaakt door landschapsarchitecte Ank Bleeker. Maart 2002 gingen er 24.000 bomen de grond in, goed voor de Boscertificatenfinanciering van het **Nationaal Groenfonds**. "Ik heb het bos zelf uitgezet", zegt Martha Sol, van huis uit onderwijzeres, maar intussen deskundig planter.

"We hoefden geen nieuwe grond te kopen. Wat wel duur is, is het bouwen van het huis. De provincie eist een zekere allure. Architect Cor Kalfsbeek heeft het huis ontworpen." Het eerste bouwwerk zal de schuur zijn (2002) en in de eerste voorjaarsdagen van 2003 begint de bouw van het huis. Zodat voor de winter de kap erop zit.

Binnen de gemeente Westerveld was het idee van een landgoed iets nieuws. Dat betekende: veel praten en veel nadenken. Zowel voor de nieuwlichters als voor het gemeentelijk apparaat. Zo groeide in Westerveld een gemeentelijk Beleidsplan Landgoederen dat landgoederen toestaat op bepaalde plekken. Dat het provinciebestuur van Drenthe de landgoederen tot beleid heeft gemaakt, hielp natuurlijk zeer.

Op tafel in de huidige boerderij, anderhalve kilometer vanaf dat uiterste puntje van hun gebied waar het nieuwe huis komt, verschijnt een prachtige maquette. Martha Sol: "Wakker worden met de zon in het oosten. Ontbijten op het zuidoosten, de woonkamer op het zuiden, nagenieten op het westen: dat is een grote sprong."

In de boerderij anno 1940 van haar schoonouders liggen zoals het toen hoorde, de kamers op het noorden. Het vee bewoont de zuidelijke kant. "We bouwen een woonplek voor onze oude dag" zeggen ze. Hun gemengd bedrijf zetten ze voort. Hoe precies, dat moet nog langzaam vorm krijgen. •